



2024/1799

10.7.2024

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV (EL) 2024/1799,

13. juuni 2024,

kaupade parandamist edendavate ühiste normide kohta ning millega muudetakse määrust (EL) 2017/2394 ning direktiive (EL) 2019/771 ja (EL) 2020/1828

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 114,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust ⁽¹⁾,

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust ⁽²⁾,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ⁽³⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2019/771 ⁽⁴⁾ eesmärk on parandada siseturu toimimist, saavutades samal ajal tarbijakaitse kõrge taseme ning suurema ringluse majanduses. Rohepöörde kontekstis on käesoleva direktiivi eesmärk parandada siseturu toimimist ja edendada samal ajal kestlikumat tarbimist ning seega täiendab see direktiivi (EL) 2019/771 eesmärki.
- (2) Nimetatud eesmärkide saavutamiseks ja eelkõige selleks, et hõlbustada teenuste piiriülest osutamist ja tarbijate ostetud kaupade parandajate vahelist konkurentsi siseturul, on vaja kehtestada ühtsed normid, millega edendatakse tarbijate ostetud kaupade parandamist nii direktiiviga (EL) 2019/771 kehtestatud müüja vastutuse piires kui ka väljaspool seda. Liikmesriigid on juba kehtestanud või kavatsevad kehtestada õigusnormid, millega edendatakse tarbijate ostetud kaupade parandamist ja korduskasutamist väljaspool direktiiviga (EL) 2019/771 kehtestatud müüja vastutust. Kohustuslike liikmesriigi õigusnormide erinevused selles valdkonnas kujutavad endast tegelikke või võimalikke takistusi siseturu toimimisele, mõjutades negatiivselt sellel turul tegutsevate ettevõtjate piiriüleseid tehinguid. Kõnealused ettevõtjad võivad olla sunnitud kohandama oma teenuseid nii, et need vastaksid erinevatele kohustuslikele liikmesriigi õigusnormidele, ning neil võib tekkida täiendavaid tehingukulusid, et saada vajalikku õiguslast nõu tarbija alaliseks elukohaks oleva liikmesriigi õigusnormide kohaste nõuete kohta, mida kohaldatakse vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 593/2008, ⁽⁵⁾ ning kohandada oma parandusteenuste osutamise lepinguid vastavalt. See mõjutab eelkõige väikesi ja keskmise suurusega ettevõtjaid, keda on parandusteenuste sektoris kõige rohkem. Õiguslik killustatus võib negatiivselt mõjutada ka tarbijate usaldust piiriülese parandamise vastu, kuna puudub kindlus seoses teguritega, mis on olulised kauba parandamise otsuse tegemiseks.
- (3) Et vähendada tarbijate ostetud kasutuskõlblike kaupade enneaegset äraviskamist ja ärgitada tarbijaid kasutama tooteid kauem, on vaja tugevdada kaupade parandamisega seotud sätteid, mis võimaldavad tarbijatel valida taskukohase parandamise jaoks meelepärase parandusteenuse pakkuja. Parandamine peaks kaasa tooma kestliku tarbimise, kuna nii tekib tõenäoliselt vähem jäätmeid, mida põhjustavad äravisatud kaubad, väheneb nõudlus ressursside, sealhulgas energia järele, mis on tingitud puudusega kaupade asemele uute kaupade tootmise ja müügi

⁽¹⁾ ELT C 293, 18.8.2023, lk 77.

⁽²⁾ ELT C, C/2023/1330, 22.12.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2023/1330/oj>.

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi 23. aprilli 2024. aasta seisukoht (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata) ja nõukogu 30. mai 2024. aasta otsus.

⁽⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. mai 2019. aasta direktiiv (EL) 2019/771 kaupade müügilepingute teatavate aspektide kohta, millega muudetakse määrust (EL) 2017/2394 ja direktiivi 2009/22/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks direktiiv 1999/44/EÜ (ELT L 136, 22.5.2019, lk 28).

⁽⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. juuni 2008. aasta määrus (EÜ) nr 593/2008 lepinguliste võlasuhete suhtes kohaldatava õiguse kohta („Rooma I“) (ELT L 177, 4.7.2008, lk 6).

protsessist, ning väheneb kasvuhoonegaaside heide. Käesoleva direktiiviga edendatakse kestlikku tarbimist, et saavutada kasu keskkonnale, edendades kaupade korduskasutust, parandamist ja taastamist hõlmavat olulusringi, tuues samal ajal kasu ka tarbijatele, sest lühikeses perspektiivis välditakse uute ostudega seotud kulusid.

- (4) Tarbijakäitumine koosneb paljudest erinevatest aspektidest. Parandamise ja uue kauba ostmise vahel valimisel on võtmeroll sellistel otsustuskriteeriumidel nagu majanduslik mugavus, vastupidavus, parandusteenuse kättesaadavus ja lähedus ning parandamiseks kuluv aeg. Mitmesugused takistused võivad takistada tarbijaid parandamise kasuks otsustamast. Käesoleva direktiivi eesmärk on kõrvaldada mõned neist takistustest.
- (5) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2024/1781 ⁽⁶⁾ on eelkõige sätestatud pakkumispoolsed nõuded, mille eesmärk on kestlikum tootedisain tootmisetapis. Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis (EL) 2024/825 ⁽⁷⁾ on sätestatud nõudluspoolsed nõuded, millega tagatakse, et müügikohas antakse paremat teavet kaupade vastupidavuse ja parandatavuse kohta, mis peaks võimaldama tarbijatel teha teadlikke kestlikke ostuotsuseid. Käesolev direktiiv täiendab neid pakkumis- ja nõudluspoolsed nõudeid, edendades parandamist ja korduskasutamist müügijärgses etapis väljaspool müüja vastutust. Lisaks tuleks direktiivi (EL) 2019/771 muuta, et edendada parandamist müüja vastutuse piires. Seega on käesoleva direktiivi eesmärkideks Euroopa rohelise kokkuleppe kontekstis edendada kestlikumat tarbimist, ringmajandust ja rohepöoret.
- (6) Käesolev direktiiv ei tohiks mõjutada liikmesriikide vabadust reguleerida parandusteenuste osutamise lepingute muid aspekte kui need, mis on liidu õigusega ühtlustatud. Käesolev direktiiv ei tohiks mõjutada liikmesriikide õigust reguleerida üldise lepinguõiguse aspekte, näiteks lepingu sõlmimist, kehtivust, tühisust või õiguslikke tagajärgi käsitlevaid õigusnorme, kaasa arvatud lepingu lõpetamise tagajärgi, niivõrd kui neid ei reguleerita käesoleva direktiiviga, ega õigust kahju hüvitamisele. Käesolev direktiiv ei tohiks piirata Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2023/988 ⁽⁸⁾ kohaldamist, eelkõige toote tagasinõudmist ohutuse kaalutlustel.
- (7) Kui see on kooskõlas käesolevas direktiivis ja muus kohaldatavas liidu õiguses sätestatud kohustustega, peaks liikmesriikidele jääma õigus säilitada või kehtestada sätteid kaupade parandamist edendavate muude aspektide kohta, mis võiksid täiendada käesolevas direktiivis sätestatud norme, näiteks seoses müügigarantiide, parandusteenuste keskuste olemasolu või parandamise rahaliste stiimulitega.
- (8) Käesoleva direktiivi eeliste täielikuks ärakasutamiseks tuleks seda kohaldada kõigi kaupade suhtes. Käesolevas direktiivis täpsustatud parandamis- ja teavitamiskohustust käsitlevaid sätteid tuleks siiski kohaldada üksnes selliste kaupade suhtes, mille parandatavuse nõuded on ette nähtud liidu õigusaktides.
- (9) Parandatavuse nõuded peaksid hõlmama kõiki liidu õigusaktide kohaseid nõudeid, millega tagatakse, et kaupu saab parandada, sealhulgas, kuid mitte ainult, määruses (EL) 2024/1781 osutatud ökodisaini raamistiku kohaseid nõudeid, et hõlmata paljusid eri kaupu ja tulevikusuundumusi liidu õiguse muudes valdkondades.
- (10) Parandajad peavad esitama tarbijatele põhiteavet oma parandusteenuste kohta. Selleks et tarbijal oleks valikuvabadus otsustada, kellel ta laseb kauba parandada, ning aidata kindlaks teha ja valida sobivaid parandusteenuseid, peaks parandajatel olema võimalik vabatahtlikult kasutada käesoleva direktiivi I lisas esitatud standardset Euroopa parandusteabe vormi. Euroopa parandusteabe vorm peaks sisaldama peamisi parameetreid, mis mõjutavad tarbijate

⁽⁶⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuni 2024. aasta määrus (EL) 2024/1781, millega kehtestatakse kestlike toodete ökodisaininõuete sätestamise raamistik, muudetakse direktiivi (EL) 2020/1828 ja määrust (EL) 2023/1542 ning tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2009/125/EÜ (ELT L, 2024/1781, 28.6.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1781/oj>).

⁽⁷⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. veebruari 2024. aasta direktiiv (EL) 2024/825, millega muudetakse direktiive 2005/29/EÜ ja 2011/83/EL seoses tarbijate võimestamisega rohepöördel, tagades neile parema kaitse ebaausate tavade eest ja parema teabe esitamise (ELT L, 2024/825, 6.3.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/825/oj>).

⁽⁸⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. mai 2023. aasta määrus (EL) 2023/988 üldise tooteohutuse kohta, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 1025/2012 ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2020/1828 ning tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2001/95/EÜ ja nõukogu direktiiv 87/357/EMÜ (ELT L 135, 23.5.2023, lk 1).

parandamisotsuseid, näiteks puuduse laad, hind ja aeg, mille jooksul parandaja kohustub parandamise lõpule viima. Kui parandaja pakub lisateenuseid, näiteks transporti, tuleks märkida nende teenuste individuaalsed kulud. Euroopa parandusteabe vormis esitatud teave tuleks tarbijatele esitada selgel ja arusaadaval viisil ning kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2019/882⁽⁹⁾ kohaste ligipääsetavusnõuetega. Euroopa parandusteabe vorm võimaldaks tarbijatel parandusteenuseid, sealhulgas alternatiivseid paranduspakkumisi, hinnata ja hõlpsasti võrrelda ning hõlbustaks teabe esitamist parandusteenuste kohta, eelkõige mikro-, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate puhul. Parandajad saavutaksid suurema õiguskindluse, sest kui nad kasutavad ja täidavad Euroopa parandusteabe vormi korrektselt, siis loetakse, et nad täidavad oma õiguslikke kohustusi, eelkõige seoses teatud lepingueelse teabe esitamisega vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 2011/83/EL⁽¹⁰⁾. Põhiteabe standardne esitamine Euroopa parandusteabe vormi abil parandaks selgust ja läbipaistvust, suurendades tarbijate usaldust parandusteenuste vastu.

- (11) Kui parandaja esitab Euroopa parandusteabe vormi, peaks ta seda tegema mõistliku aja jooksul, mis peaks olema võimalikult lühike ajavahemik pärast taotluse esitamist, ning enne seda, kui parandusteenuste osutamise leping tarbijale siduvaks muutub. Kui Euroopa parandusteabe vormi ei esitata, peaks tarbijal samuti olema võimalik sõlmida parandajaga parandusteenuse osutamise leping vastavalt muul viisil esitatud lepingueelsele teabele kooskõlas direktiiviga 2011/83/EL.
- (12) Euroopa parandusteabe vorm tuleks esitada tasuta. Siiski on olukordi, kus parandaja peab osutama diagnostikateenust, st kontrollima kaupa, et teha kindlaks puuduse laad või parandamise viis. Sellistel juhtudel peaks parandajal olema võimalik nõuda, et tarbija tasuks parandaja kantud vajalikud kulud, sealhulgas tööjõu- või transpordikulud. Kooskõlas lepingueelse teabe ja muude direktiivis 2011/83/EL sätestatud nõuetega peaks parandaja teavitama tarbijat sellistest kuludest enne, kui tarbija taotleb diagnostikateenust ja enne Euroopa parandusteabe vormi esitamist. Tarbijatel peaks olema võimalik loobuda diagnostikateenuse taotlemisest, kui nad leiavad, et kulud diagnostikateenuse saamiseks on liiga suured. Kui tarbija otsustab lasta kauba parandada, peaks parandajal olema võimalik sellised kulud parandamise hinnast maha arvata. See ei piira selliste kulude kohustuslikku mahaarvamist käsitlevaid liikmesriikide norme. Mahaarvamisest võib teatada Euroopa parandusteabe vormi abil.
- (13) Parandajad ei tohiks minimaalselt 30 kalendripäeva jooksul muuta Euroopa parandusteabe vormis esitatud tingimusi, sealhulgas parandamise hinda. Parandajal ja tarbijal peaks siiski olema võimalik leppida kokku pikemas tähtajas. Sellega tagatakse, et tarbijatele antakse piisavalt aega erinevate paranduspakkumiste võrdlemiseks. Kui parandusteenuste osutamise leping sõlmitakse Euroopa parandusteabe vormi alusel, peaks selles vormis sisalduv teave parandamise tingimuste ja hinna kohta moodustama parandusteenuste osutamise lepingu lahutamatu osa, määratledes seega lepingust tulenevad parandaja kohustused. Nende lepinguliste kohustuste täitmata jätmist reguleeritakse kohaldatava liikmesriigi õigusega.
- (14) Kui parandaja otsustab esitada Euroopa parandusteabe vormi ja tarbija nõustub selles ette nähtud tingimustega, peaks parandaja olema kohustatud osutama parandusteenust. Liikmesriigid peaksid nägema tarbijatele ette proportsionaalsed ja mõjusad õiguskaitsevahendid, kui parandaja ei osuta parandusteenust pärast seda, kui tarbija on Euroopa parandusteabe vormiga nõustunud. Sellised õiguskaitsevahendid võivad hõlmata diagnostikateenuse eest makstud kulude hüvitamist.
- (15) Direktiiviga (EL) 2019/771 on müüjatele kehtestatud kohustus parandada kaup nõutele mittevastavuse korral, kui mittevastavus esines selle üleandmise ajal ja tuleb ilmsiks müüja vastutuse tähtaja jooksul. Kui see kohustus ei kehti, visatakse suur hulk puudusega, kuid muidu kasutuskõlblikke kaupu enneaegselt ära. Et ärgitada tarbijaid sellistes olukordades laskma kaupu parandada, tuleks käesoleva direktiiviga kehtestada tootjatele kohustus parandada tarbija

⁽⁹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. aprilli 2019. aasta direktiiv (EL) 2019/882 toodete ja teenuste ligipääsetavusnõuete kohta (ELT L 151, 7.6.2019, lk 70).

⁽¹⁰⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2011. aasta direktiiv 2011/83/EL tarbija õiguste kohta, millega muudetakse nõukogu direktiivi 93/13/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 1999/44/EÜ ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 85/577/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 97/7/EÜ (ELT L 304, 22.11.2011, lk 64).

taotlusel kaupa, mille suhtes kohaldatakse liidu õigusaktidega kehtestatud parandatavuse nõudeid, kuna tootjad on parandatavuse nõuete adressaadid. Kõnealust kohustust tuleks kohaldada nii liidus kui ka väljaspool liitu asutatud tootjate suhtes seoses liidu turule lastavate kaupadega. Lisaks ei tohiks käesolev direktiiv seada kahtluse alla tootjate majanduslikku valikuvabadust kauba tootmise lõpetamiseks, ilma et see piiraks, kui see on kohaldatav, liidu õigusest tulenevat kohustust pakkuda varuosi ja tööriistu.

- (16) Kuna käesoleva direktiiviga tootjatele pandud parandamiskohustus hõlmab puudusi, mis ei ole tingitud sellest, et kaup ei vasta müügilepingule, peaks tootjatel olema võimalik pakkuda parandustöid tarbijale tasu eest või tasuta. Tasu küsimine peaks innustama tootjaid arendama kestlikke ärimudeleid, mis hõlmavad ka parandusteenuste pakkumist. Hinnas võib arvesse võtta näiteks tööjõukulusid, varuosade kulusid, parandusseadmete käitamise kulusid ja tavapärasest kasumimarginaali. Hind peaks olema mõistlik, mis tähendab, et see tuleks kehtestada nii, et tarbijaid ei heidutataks tahtlikult kasutamast tootjate parandamiskohustust. Parandamise hind ja tingimused tuleks kokku leppida tarbija ja tootja vahelises lepingus ning tarbijale peaks jääma vabadus otsustada, kas hind ja tingimused on vastuvõetavad. Vajadus sellise lepingu järele ja teiste parandajate konkurentsiturve peaksid ärgitama parandustöid tegema kohustatud tootjaid hoidma hinda tarbijale vastuvõetavana. Parandamiskohustust võib täita ka tasuta, juhul kui puudus kuulub müügigarantii alla, näiteks seoses kaupade garanteeritud vastupidavusega. Selleks et motiveerida tarbijaid laskma oma kaupa parandada väljaspool seadusest tulenevat garantiid, peaks tootjal olema võimalik pakkuda parandamise ajaks laenuks võrreldavat kaupa, mis eeldatavasti tagastatakse pärast seda, kui tarbija on parandatud kauba kätte saanud.
- (17) Oleks kasulik, kui parandamine toimuks tarbijale võimalikult lähedal, et vältida tarbetut veokulu ja heidet. Tootjatel ja kohaldataval juhul volitatud esindajatel, importijatel ja turustajatel peaks olema võimalik täita parandamiskohustust alltöövõtu korras, näiteks kui neil puudub parandamise taristu või kui parandustöid saab teha tarbijale lähemal asuv parandaja. Nad peaksid siiski jääma vastutavaks parandamiskohustuse täitmise eest.
- (18) Vastavalt määruse (EL) 2024/1781 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktides või Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/125/EÜ⁽¹¹⁾ kohaselt vastu võetud rakendusmeetmetes sätestatud nõuetele peavad tootjad tagama juurdepääsu varuosadele, parandus- ja hooldusteabele või mis tahes parandamisega seotud tarkvarale, püsivarale või muudele samalaadsetele abivahenditele. Need nõuded tagavad, et parandamine on tehniliselt teostatav mitte ainult tootja, vaid ka teiste parandajate jaoks. Selle tulemusena on parandajatel ja kohaldataval juhul tarbijatel juurdepääs varuosadele ning parandamisega seotud teabele ja tööriistadele kooskõlas liidu õigusaktidega ning tarbijatel on laiem valik parandajaid või, kui see on kohaldatav, võimalus neid ise parandada. Varuosad tuleks teha kättesaadavaks vähemalt liidu õigusaktides sätestatud ajavahemikuks. Tootjad, kes teevad varuosad ja tööriistad kättesaadavaks käesoleva direktiivi II lisas loetletud õigusaktidega hõlmatud kaupadele kas liidu õigusest tulenevate vastavate õiguslike kohustuste tõttu või vabatahtlikult, peaksid küsima mõistlikku hinda, mis ei takista juurdepääsu sellistele varuosadele ja tööriistadele ning seeläbi parandamist. Nende meetmete täiendamiseks ei tohiks tootjad kasutada lepinguklausleid, riist- või tarkvaratehnikaid, mis takistavad selliste kaupade parandamist, mille parandatavuse nõuded on sätestatud käesoleva direktiivi II lisas loetletud liidu õigusaktides, välja arvatud juhul, kui need on põhjendatud õiguspäraste ja objektiivsete teguritega, sealhulgas selleks, et hoida ära või piirata selliste teoste ja muude objektide loata kasutamist, mis on kaitstud intellektuaalomandi õigustega liidu ja liikmesriikide õigusaktide, eelkõige Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivide 2001/29/EÜ,⁽¹²⁾ 2004/48/EÜ⁽¹³⁾ ja (EL) 2019/790⁽¹⁴⁾ alusel. Sellest tulenevalt peaks see soodustama konkurentsi ja tooma kasu tarbijatele paremate teenuste ja madalamate parandushindade näol.

⁽¹¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. oktoobri 2009. aasta direktiiv 2009/125/EÜ, mis käsitleb raamistiku kehtestamist energiamõjuga toodete ökodisaini nõuete sätestamiseks (ELT L 285, 31.10.2009, lk 10).

⁽¹²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. mai 2001. aasta direktiiv 2001/29/EÜ autoriõiguse ja sellega kaasnevate õiguste teatavate aspektide ühtlustamise kohta infoühiskonnas (EÜT L 167, 22.6.2001, lk 10).

⁽¹³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta direktiiv 2004/48/EÜ intellektuaalomandi õiguste jõustamise kohta (ELT L 157, 30.4.2004, lk 45).

⁽¹⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. aprilli 2019. aasta direktiiv (EL) 2019/790, mis käsitleb autoriõigust ja autoriõigusega kaasnevaid õigusi digitaalsel ühtsel turul ning millega muudetakse direktiive 96/9/EÜ ja 2001/29/EÜ (ELT L 130, 17.5.2019, lk 92).

- (19) Kauplejate tavad, mis ajendavad tarbijaid arvama, et nende kaupa ei saa parandada, kuna seda on varem parandanud või kontrollinud sõltumatu parandaja, mittekutseline parandaja või lõppkasutaja, või vaevald, et selline parandamine või kontroll tekitab ohutusega seotud riske, eksitades seeläbi tarbijaid, võivad kohaldataval juhul kujutada endast ebaausaid kaubandustavasid Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2005/29/EÜ⁽¹⁵⁾ tähenduses.
- (20) Parandamiskohustus peaks kehtima ka juhul, kui tootja asub väljaspool liitu. Selleks et tarbijad saaksid selle kohustuse täitmiseks pöörduda liidu asutatud ettevõtja poole, nähakse käesolevas direktiivis ette rida alternatiivseid ettevõtjaid, kes sellistel juhtudel tootja parandamiskohustust täidavad. See peaks võimaldama väljaspool liitu asuvatel tootjatel korraldada ja täita oma parandamiskohustust liidus.
- (21) Et vältida tootjate ülekoormamist ja tagada, et nad suudavad oma parandamiskohustust täita, peaks see kohustus piirduma kaupadega, mille parandavuse nõuded on liidu õigusaktides ette nähtud nendes õigusaktides sätestatud ulatuses. Parandavuse nõuded ei kohusta tootjaid puudusega kaupu parandama, vaid tagavad, et kaubad on parandatavad. Parandavuse nõudeid sätestavate liidu õigusaktide näited on määruse (EL) 2024/1781 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktid või direktiivi 2009/125/EÜ kohaselt vastu võetud rakendusmeetmed, millega luuakse raamistik toodete keskkonnakestlikkuse parandamiseks, või muud asjakohased liidu õigusaktid, näiteks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2023/1542⁽¹⁶⁾. Selline parandamiskohustuse piirang tagab, et selline kohustus kehtib ainult nende kaupade suhtes, mis on disainitud parandatavatenä. Asjakohased parandavuse nõuded hõlmavad disaininõudeid, mis parandavad kauba demonteerimise võimalikkust, ja mitmeid varuosid, mis tuleb teatava miinimumperioodi jooksul kättesaadavaks teha. Parandamiskohustus peaks vastama parandavuse nõuete kohaldamisalale, näiteks võib ökodisaininõudeid kohaldada ainult kauba teatavate komponentide suhtes ning varuosade kättesaadavaks tegemiseks võib kehtestada teatava ajavahemiku. Käesolevast direktiivist tulenev parandamiskohustus, mis võimaldab tarbijatel müügiärgses etapis nõuda parandamist otse tootjalt, peaks täiendama näiteks määruses (EL) 2024/1781 sätestatud pakkumispoolseid parandavuse nõudeid, ärgitades tarbijaid parandamist nõudma.
- (22) Õiguskindluse tagamiseks tuleks käesoleva direktiivi II lisas loetleda liidu õigusaktid, mis sisaldavad asjaomaste kaubakategooriate parandavuse nõudeid. Selleks et tagada sidusus regulatiivsete arengutega, peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte, mis käsitlevad liidu õigusaktide lisamist käesoleva direktiivi II lisasse, kui võetakse vastu uusi parandavuse nõudeid. Komisjon peaks need õigusaktid lisama võimalikult kiiresti ja hiljemalt 12 kuud pärast nende avaldamist. On eriti oluline, et komisjon viiks oma ettevalmistava töö käigus läbi asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil, ja et kõnealused konsultatsioonid viidaks läbi kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes⁽¹⁷⁾ sätestatud põhimõtetega. Eelkõige selleks, et tagada delegeeritud õigusaktide ettevalmistamises võrdne osalemine, saavad Euroopa Parlament ja nõukogu kõik dokumendid liikmesriikide ekspertidega samal ajal ning nende ekspertidel on pidev juurdepääs komisjoni eksperdirühmade koosolekutele, millel arutatakse delegeeritud õigusaktide ettevalmistamist.
- (23) Kuigi käesoleva direktiiviga kehtestatakse tootjale parandamiskohustus, hõlbustab see ka tarbijatel teiste parandajate pakutavate parandusteenuste valimist. Seda valikut hõlbustab eelkõige Euroopa parandusteabe vorm, mille esitab vabatahtlikult mitte ainult tootja, vaid ka parandaja, näiteks müüja või sõltumatu parandaja, või võimalus teha

⁽¹⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. mai 2005. aasta direktiiv 2005/29/EÜ, mis käsitleb ettevõtja ja tarbija vaheliste tehingutega seotud ebaausaid kaubandustavasid siseturul ning millega muudetakse nõukogu direktiivi 84/450/EMÜ, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 97/7/EÜ, 98/27/EÜ ja 2002/65/EÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 2006/2004 (ebaausate kaubandustavade direktiiv) (ELT L 149, 11.6.2005, lk 22).

⁽¹⁶⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. juuli 2023. aasta määrus (EL) 2023/1542, mis käsitleb patareisid ja akusid ning patarei- ja akujäätmeid, millega muudetakse direktiivi 2008/98/EÜ ja määrust (EL) 2019/1020 ning tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2006/66/EÜ (ELT L 191, 28.7.2023, lk 1).

⁽¹⁷⁾ ELT L 123, 12.5.2016, lk 1.

otsinguid veebipõhise parandusplatvormi kaudu. Kuna tarbijatel tuleks parandamise eest maksta, võrdlevad nad tõenäoliselt parandusvõimalusi, et valida oma vajadustele kõige sobivamad parandusteenused. Seega on tõenäoline, et nad pöörduvad oma läheduses asuvate sõltumatute parandajate või müüja poole, enne kui nad võtavad ühendust tootjaga, kes võib näiteks asuda kaugemal ja kelle hind võib transpordikulude tõttu olla kõrgem.

- (24) Direktiivi (EL) 2019/771 kohaselt tuleks tootja vabastada parandamise kohustusest, kui parandamine on faktiliselt või õiguslikult võimatu. Seetõttu ei tohiks tootjal olla võimalik parandamisest keelduda puhtalt majanduslikel põhjustel, nagu varuosade maksumus, või üksnes põhjusel, et varasemat parandustööd on teostanud teised parandajad või kohaldataval juhul tarbija. Liikmesriigi õiguses, millega rakendatakse direktiivi (EL) 2019/771 või sellele eelnenud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 1999/44/EÜ, ⁽¹⁸⁾ kasutatakse juba parandamise võimatuse kriteeriumi ja liikmesriikide kohtud kohaldavad seda.
- (25) Selleks et suurendada tarbijate teadlikkust parandamise kättesaadavusest ja seega selle tõenäosust, peaksid tootjad või kohaldataval juhul volitatud esindajad, importijad või turustajad tarbijaid teavitama, tehes kättesaadavaks teabe oma parandamiskohustuse ja parandusteenuste kohta. Teave peaks olema kättesaadav vähemalt kogu parandamiskohustuse kehtivuse ajal, mida võib mõista nii, et see algab turulelaskmise hetkest kuni parandatavuse nõuete kehtivuse lõppemiseni. Teabes tuleks nimetada selle kohustusega hõlmatud kaubad ning selgitus selle kohta, et neid kaupu parandatakse (näiteks alltöövõtu korras) ja millises ulatuses seda tehakse. See teave tuleks teha tarbijale kättesaadavaks selgel ja arusaadaval viisil, ilma et tarbija peaks seda taotlema, ning kooskõlas direktiivi (EL) 2019/882 kohaste ligipääsetavusnõuetega. Tootja peaks saama vabalt kindlaks määrata, mil viisil ta tarbijat teavitab, näiteks veebisaidil nähtaval ja silmatorkaval viisil, digitaalse tootepassi abil või müügikohas, näiteks kui tootja on müüja.
- (26) Parandamise soodustamiseks peaks komisjon looma Euroopa veebipõhise parandusplatvormi (edaspidi „Euroopa veebiplatvorm“). Euroopa veebiplatvorm peaks koosnema ühisel veebiliidesel põhinevatest riiklikest osadest ja sisaldama linke riiklikele parandusplatvormidele (edaspidi „riiklikud veebiplatvormid“), mis vastavad käesolevas direktiivis sätestatud kriteeriumidele. Selleks peaks komisjon töötama Euroopa veebiplatvormi jaoks välja ühise veebiliidese. Komisjon peaks vastutama ka ühise veebiliidese IT-hoolduse tagamise eest ja vastama kasutajate tehnilistele või muudele päringutele Euroopa veebiplatvormi valesti toimimise kohta. Euroopa veebiplatvorm peaks olema tarbijatele tasuta kättesaadav. Samuti peaks olema võimalik lisada sinna asjakohasel juhul renoveeritud kaupade müüjaid, taastatavate puudusega kaupade ostjaid või täiendavaid turupõhiseid vahendeid, näiteks kogukonna juhitud parandamisalgatusi. Liikmesriigid peaksid kasutama ühist veebiliidest oma riiklike osade loomiseks Euroopa veebiplatvormil või looma, või kohaldataval juhul säilitama, riiklikud veebiplatvormid, mis vastavad käesolevas direktiivis sätestatud kriteeriumidele. Kui liikmesriigid kasutavad Euroopa veebiplatvormi, tuleks jätta liikmesriikide otsustada, kuidas riiklikele osadele täita, näiteks ise registreerimine, olemasolevatest andmebaasidest kõikide andmete importimine parandajate nõusolekul või registreerimise eelneva heakskiidu nõudmine. Kui liikmesriigid peavad seda vajalikuks, peaksid nad saama kehtestada riiklikele osadele juurdepääsu tingimused, näiteks kutsevalifikatsiooni kriteeriumide täitmine või kohaldatavate vabatahtlike Euroopa või riiklike parandamise kvaliteedistandardite järgimise tõendamine. Sellised tingimused peaksid olema mittediskrimineerivad ja kooskõlas liidu õigusega. Liikmesriigid, kes otsustavad kehtestada oma riiklikes osades juurdepääsutingimused, peaksid saama kuus lisakuud, et muuta riiklik osa toimivaks.
- (27) Mõned liikmesriigid või ettevõtjad on investeerinud ressursse riiklike veebiplatvormide arendamisse, et edendada parandamist. Selleks et vältida liigse halduskoormuse tekitamist ja võimaldada asjakohast paindlikkust, peaks liikmesriikidel olema ka võimalus säilitada olemasolev riiklik veebiplatvorm, mis vastab käesoleva direktiivi nõuetele. Kui liikmesriik säilitab või loob riikliku veebiplatvormi, ei tohiks ta olla kohustatud looma Euroopa veebiplatvormi riiklikku osa ega määrama riiklikele kontaktpunkte. Liikmesriigid peaksid valima, kas luua Euroopa veebiplatvormi riiklik osa või luua riiklik veebiplatvorm, mis vastab käesolevas direktiivis sätestatud tingimustele, ning teavitama

⁽¹⁸⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. mai 1999. aasta direktiiv 1999/44/EÜ tarbekaupade müügi ja nendega seotud garantiide teatavate aspektide kohta (EÜT L 171, 7.7.1999, lk 12).

sellest komisjoni hiljemalt 31. juuliks 2026. Sellised riiklikud veebiplatvormid peavad olema kättesaadavad Euroopa veebiplatvormil oleva lingi kaudu, kui need on töövalmis hiljemalt 31. juuliks 2027. Need võivad olla era-, avaliku või erasektori partnerluse veebiplatvormid.

- (28) Euroopa veebiplatvorm peaks hõlmama kasutajasõbralikke vahendeid parandajate otsimiseks liikmesriikide kaupa. See aitaks tarbijatel hinnata ja võrrelda erinevate parandusteenuste osutajate eeliseid ning motiveerib neid seega valima parandamist. Kuigi Euroopa veebiplatvormi eesmärk on hõlbustada parandusteenuste otsimist ettevõtja ja tarbija vahelistes suhetes, peaks liikmesriikidel olema kestliku tarbimise edendamiseks võimalik laiendada oma Euroopa veebiplatvormil oleva riikliku osa ulatust nii, et see hõlmaks taastatud kaupade müüjaid, taastatavate puudusega kaupade ostjaid või kogukonna juhitud parandamisalgatusi, nagu paranduskohvikud.
- (29) Liikmesriigid peaksid komisjoni ja liikmesriikide vahelise kooskõlastamise hõlbustamiseks määrama esindaja, kes osaleb komisjoni loodud eksperdirühmas, mis annab nõu Euroopa veebiplatvormi ülesehituse ja toimimise kohta.
- (30) Liikmesriigid peaksid määrama ka riiklikud kontaktpunktid, mis vastutavad oma riikliku osa haldamisega seotud ülesannete eest. Liikmesriikide määratud riiklikud kontaktpunktid peaksid kohaldataval juhul teostama riiklikus osas sisalduvate andmete üle järelevalvet, mille eesmärk on kooskõlas liidu õigusega tuvastada, teha kindlaks ja eemaldada kehtetut teavet.
- (31) Komisjon peaks tagama, et Euroopa veebiplatvorm on tarbijatele kergesti ja tasuta kättesaadav. Euroopa veebiplatvorm peaks võimaldama tarbijatel leida oma puudusega kaupadele sobivaid parandusteenuseid ning, kui see on kohaldatav, taastatud kaupade müüjaid, taastatavate kaupade ostjaid või kogukonna juhitud parandamisalgatusi, nagu paranduskohvikud. Tarbijatel peaks olema võimalik kasutada otsingufunktsioone andmete filtreerimiseks erinevate tunnuste järgi, nagu kaubakategooriad, ajutiste asenduskaupade kättesaadavus, kvaliteedinäitajad ja mis tahes parandustingimused, sealhulgas parandaja asukoht ja piiriülese teenuse osutamise võimalus. Euroopa veebiplatvorm peaks olema juurdepääsetav ka vähekaitsitud tarbijatele, sealhulgas puuetega inimestele, kooskõlas kohaldatavate ligipääsetavust käsitlevate liidu õigusaktidega.
- (32) Kaupadel põhinev otsingufunktsioon võib võimaldada otsingut tooteliigi või kaubamärgi järgi. Kuna parandajad ei saa konkreetset puudust teada enne, kui on esitatud parandamisaotlus, peaks piisama sellest, kui nad esitavad Euroopa veebiplatvormil üldteavet oma parandusteenuste põhielementide kohta, et tarbijatel oleks võimalik otsustada, kas lasta kõnealune kaup parandada, eelkõige keskmine parandamiseks kuluv aeg, ajutise asenduskauba kättesaadavus, koht, kus tarbija kauba parandamiseks üle annab, ning abiteenuste kättesaadavus. Parandajaid ja, kui see on kohaldatav, taastatud kaupade müüjaid, taastatavate puudusega kaupade ostjaid või kogukonna juhitud parandamisalgatusi, nagu paranduskohvikud, tuleks ärgitada oma teavet Euroopa veebiplatvormil korrapäraselt ajakohastama. Et suurendada tarbijate usaldust Euroopa veebiplatvormil pakutavate parandusteenuste vastu, peaks parandajatel olema võimalik tõendada, et nad järgivad teatavaid parandamisstandardeid.
- (33) Et hõlbustada Euroopa parandusteabe vormi hankimist, peaks Euroopa veebiplatvorm pakkuma tarbijatele võimalust taotleda seda vormi otse parandajalt Euroopa veebiplatvormi kaudu, kui parandaja teeb selle vormi vabatahtlikult kättesaadavaks.
- (34) Et suurendada tarbijate teadlikkust Euroopa veebiplatvormist, peaksid komisjon ja liikmesriigid astuma asjakohaseid samme, näiteks osutama Euroopa veebiplatvormile seonduvatel riiklikel veebisaitidel või korraldama teavituskampaniaid.
- (35) Liikmesriigid peaksid tagama, et nende õigusaktid, sealhulgas käesoleva direktiivi ülevõtmisel, on täielikult kooskõlas aluslepingutes sätestatud teenuste osutamise ja asutamise põhivabadustega. Käesolev direktiiv ei tohiks piirata Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2018/958⁽¹⁹⁾ kohaldamist.

⁽¹⁹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. juuni 2018. aasta direktiiv (EL) 2018/958, milles käsitletakse uute kutsealasid reguleerivate õigusnormide vastuvõtmisele eelnevat proportsionaalsuse kontrolli (ELT L 173, 9.7.2018, lk 25).

- (36) Liikmesriigid peaksid võtma parandamise edendamiseks vähemalt ühe meetme. Sellised meetmed võivad olla rahalist või mitterahalist laadi. Mitterahalised meetmed võiksid olla teavituskampaaniad, kogukonna juhitud parandamisalgatuste toetamine otseste vahendite abil, nagu ruumide pakkumine paranduslaboritele või kohtumispaigad, näiteks kogukonna- või kultuurikeskustes. Finantsmeetmed võiksid olla näiteks parandusvautšerid, parandusfondid, kohalike või piirkondlike parandusplatvormide toetamine või loomine, koolitusprogrammide korraldamine või rahastamine, et omandada parandamisega seotud erioskusi, maksustamismeetmed. Kohaldataval juhul võivad liikmesriigid nõukogu direktiivi 2006/112/EÜ⁽²⁰⁾ III lisa kohaste maksustamismeetmete raames kehtestada vähendatud käibemaksumäära kodumasinade, jalatsite ja nahktoodete, rõivaste ja kodutekstiili parandusteenuste (sealhulgas parandamine ja ümbertegemine) osutamise suhtes. Sellega seoses võiks komisjon kaaluda asjakohasel juhul ettepaneku esitamist kõnealuse direktiivi III lisa muutmiseks. Neid meetmeid võiks võtta riiklikul, piirkondlikul või kohalikul tasandil. Liikmesriigid peaksid teatama komisjonile ühest või mitmest parandamise edendamiseks võetud meetmest, et hõlbustada parimate tavade vahetamist. Komisjon peaks tegema selliseid meetmeid käsitleva teabe üldsusele kättesaadavaks.
- (37) On vaja, et liikmesriigid kehtestaksid karistused käesoleva direktiivi kohaselt vastu võetud liikmesriigi sätete rikkumise korral ja tagama nende täitmise. Karistused peaksid olema mõjusad, proportsionaalsed ja hoiatavad.
- (38) Komisjon peaks võimaldama Euroopa parandusteenuste vabatahtliku kvaliteedistandardi väljatöötamist, näiteks soodustades ja hõlbustades standardialast vabatahtlikku koostööd ettevõtjate, riigiasutuste ja muude sidusrühmade, näiteks sõltumatute parandajate ja kogukonna juhitud parandamisalgatuste vahel või esitades Euroopa standardiorganisatsioonidele standardimistaotluse. Euroopa parandusteenuste kvaliteedistandard võiks suurendada tarbijate usaldust parandusteenuste vastu kogu liidus. Selline standard võiks hõlmata aspekte, mis mõjutavad tarbija otsuseid parandamise kohta, nagu parandamise lõpuleviimise aeg, ajutise asenduskauba kättesaadavus, kvaliteedi tagamine, näiteks parandamise müügiгарantii, ning parandajate pakutavate abiteenuste, näiteks teisaldus-, paigaldus- ja transporditeenuste kättesaadavus.
- (39) Käesoleva direktiivi täitmise tagamise sätted ei piira Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2020/1828⁽²¹⁾ kohaldamist.
- (40) Selleks et motiveerida tarbijaid valima parandamist, et viia kaup nõuetega vastavusse müüja vastutuse piires, ning seega edendada parandamist, kui tarbija valib kauba nõuetele vastavusse viimiseks parandamise, tuleks direktiivi (EL) 2019/771 muuta, et pikendada müüja vastutuse tähtaega 12 kuu võrra, mis tuleks lisada kauba suhtes kohaldatava järelejäanud vastutuse tähtajale. Seda pikendamist tuleks kohaldada üks kord. Liikmesriigid võiksid siiski parandamist veelgi stimuleerida, nähes ette müüja vastutuse tähtaja täiendava pikendamise, kui parandamine toimub uuesti. Liikmesriigid võiksid samuti kehtestada või säilitada normid, millega müüja vastutuse tähtaega pikendatakse parandamise korral pikemaks ajaks kui 12 kuud. Kooskõlas direktiiviga (EL) 2019/771, kui kohaldatakse müüja vastutuse tähtaja pikendamist, peaks müüja vastutama mis tahes nõuetele mittevastavuse eest, mis esines kauba üleandmise ajal ja mis ilmneb kauba suhtes kohaldatava järelejäanud vastutuse tähtaja jooksul, mis hõlmab pikendamist. Vastutuse tähtaja pikendamine ei tohiks piirata direktiivis (EL) 2019/771 sätestatud tarbijate õigusi. Käesolev direktiiv ei tohiks piirata liikmesriikide õigust kehtestada või säilitada sätteid, millega nähakse ette vastutuse tähtaja pikem pikendamine üksnes parandatud osade puhul kooskõlas direktiiviga (EL) 2019/771. Võttes arvesse direktiivis (EL) 2019/771 ette nähtud paindlikkust, peaksid liikmesriigid, kes ei näe müüja vastutuse jaoks ette kindlaid tähtaegu või näevad ette üksnes õiguskaitsevahendite aegumistähtaja, tagama, et müüja vastutus või parandamise korral õiguskaitsevahendite aegumistähtaeg on vähemalt kaks aastat ja 12 kuud, mis vastab direktiivis (EL) 2019/771 sätestatud müüja vastutuse miinimumtähtajale ja selle tähtaja minimaalsele pikendamisele parandamise korral. Vastutuse tähtaja pikendamine soodustaks kestlikku tarbimist ja edendaks ringmajandust.
- (41) Selleks et edendada tarbijate ja keskkonnakaitse huvides parandamist müüja vastutuse piires, tuleks direktiivi (EL) 2019/771 täiendavalt muuta, et kehtestada uus kohustus teavitada tarbijat õigusest valida parandamise ja

⁽²⁰⁾ Nõukogu 28. novembri 2006. aasta direktiiv 2006/112/EÜ, mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi (ELT L 347, 11.12.2006, lk 1).

⁽²¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2020. aasta direktiiv (EL) 2020/1828, mis käsitleb tarbijate kollektiivsete huvide kaitsmise esindushagisid ja millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2009/22/EÜ (ELT L 409, 4.12.2020, lk 1).

asendamise vahel ning pikendada müüja vastutuse tähtaega, kui tarbija valib parandamise, suurendades seeläbi teadlikkust nii alternatiividest kui ka parandamise valimise eelistest. See teavitamisnõue soodustaks kestlikku tarbimist ja edendaks ringmajandust.

- (42) Tarbijate toetamiseks ja parandamise valimise motiveerimiseks võiks müüja olenevalt asjaomase tootekategooria eripärast laenata tarbijale kasutamiseks asenduskauba, kui parandamine ei toimu mõistliku aja jooksul või põhjustab tarbijale märkimisväärtset ebamugavust. See asenduskaup võib olla ka taastatud kaup. Igal juhul tuleks tarbijale laenata asenduskaup ajutiseks kasutamiseks tasuta. Lisaks peaks müüja ikkagi parandama kauba mõistliku aja jooksul. Asenduskauba laenuks andmine kauba parandamise ajaks võib hoida ära märkimisväärtseid ebamugavusi tarbija jaoks, kuid sellega ei saa õigustada ebamõistlikult pikka parandamistähtaega. Lisaks võib müüja asendamise korral õiguskaitsevahendina ja tarbija soovil anda tarbijale taastatud kauba.
- (43) Selleks et võimaldada käesolevas direktiivis sätestatud õigusnormide täitmise tagamist esindushagide kaudu, on vaja muuta direktiivi (EL) 2020/1828 I lisa. Et liikmesriikide määratud pädevad asutused teeksid omavahel ja komisjoni koostööd ja koordineeriksid meetmeid, et tagada käesolevas direktiivis sätestatud õigusnormide järgimine, on vaja muuta Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2017/2394 ⁽²²⁾ lisa.
- (44) Et ettevõtjatel oleks võimalik kohaneda, tuleks kehtestada üleminekusätted käesoleva direktiivi teatavate artiklite kohaldamise kohta. Direktiivi (EL) 2019/771 muudatust tuleks kohaldada üksnes müügilepingute suhtes, mis on sõlmitud pärast 31. juulit 2026, et tagada õiguskindlus ja anda müüjatele piisavalt aega, et kohaneda parandamise ja asendamise muudetud õiguskaitsevahenditega.
- (45) Kooskõlas liikmesriikide ja komisjoni 28. septembri 2011. aasta ühise poliitilise deklaratsiooniga selgitavate dokumentide kohta ⁽²³⁾ kohustuvad liikmesriigid põhjendatud juhtudel lisama ülevõtmismetmeid käsitlevale teatele ühe või mitu dokumenti, milles selgitatakse seost direktiivi osade ja ülevõtvate liikmesriigi õigusaktide vastavate osade vahel. Käesoleva direktiivi puhul leiab seadusandja, et nimetatud dokumentide esitamine on põhjendatud.
- (46) Liikmesriigid ei suuda piisavalt saavutada eesmärki edendada tarbijate ostetud kaupade parandamist, et aidata kaasa siseturu tõrgeteta toimimisele, tagades samal ajal kõrgetasemelise keskkonna- ja tarbijakaitse. Uued riiklikud kohustuslikud õigusnormid, millega edendatakse kestlikku tarbimist direktiivi (EL) 2019/771 kohaldamisalast välja jäävate puuduste parandamise teel, oleksid tõenäoliselt erinevad ja põhjustaksid siseturu killustumist. Liikmesriigid ei tohi muuta direktiivis (EL) 2019/771 sätestatud täielikult ühtlustatud norme müüja vastutuse alla kuuluvate puuduste kohta. Käesoleva direktiivi eesmärki on selle ulatuse ja toime tõttu parem saavutada liidu tasandil täielikult ühtlustatud ühiste õigusnormide abil, millega edendatakse parandamist direktiivis (EL) 2019/771 sätestatud müüja vastutuse piires ja väljaspool seda. Seega võib liit võtta vastu meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev direktiiv nimetatud eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (47) Käesolevas direktiivis austatakse põhiõigusi ja -vabadusi ning eelkõige on selle eesmärk tagada, et täielikult austataks Euroopa Liidu põhiõiguste harta (edaspidi „põhiõiguste harta“) artikleid 16, 26, 37, 38 ja 47. See aitab parandada keskkonna kvaliteeti kooskõlas põhiõiguste harta artikliga 37, sest edendatakse kaupade kestlikku tarbimist ja seeläbi vähendatakse kasutuskõlblike kaupade enneaegse äraviskamise negatiivset keskkonnamõju. Käesoleva direktiiviga tagatakse tarbijakaitset käsitleva artikli 38 täielik austamine, tõhustades tarbijate õigusi seoses puudustega, mis esinevad või ilmnevad väljaspool direktiivi (EL) 2019/771 kohast müüja vastutust. Sellega tagatakse ka ettevõtlusvabaduse austamine kooskõlas põhiõiguste harta artikliga 16, kaitstes lepinguvabadust ja soodustades parandusteenuste arengut siseturul. Käesolev direktiiv aitab kaasa puuetega inimeste integreerimisele kooskõlas

⁽²²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2017. aasta määrus (EL) 2017/2394 tarbijakaitsealaste õigusaktide täitmise tagamise eest vastutavate liikmesriigi asutuste vahelise koostöö kohta ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 2006/2004 (ELT L 345, 27.12.2017, lk 1).

⁽²³⁾ ELT C 369, 17.12.2011, lk 14.

põhiõiguste harta artikliga 26, hõlbustades puuetega inimeste juurdepääsu Euroopa veebiplatvormile. Käesoleva direktiivi eesmärk on tagada, et täielikult austataks põhiõiguste harta artiklit 47, mis käsitleb õigust tõhusale õiguskaitsevahendile ja õiglasele kohtulikule arutamisele tulemuslike täitmise tagamise meetmete abil,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

Artikkel 1

Reguleerimisese, eesmärk ja kohaldamisala

1. Käesolevas direktiivis sätestatakse ühised normid, millega tugevdatakse kaupade parandamisega seotud sätteid, et aidata kaasa siseturu tõrgeteta toimimisele, tagades samal ajal tarbija- ja keskkonnakaitse kõrge taseme.
2. Käesolevat direktiivi kohaldatakse tarbijate ostetud kaupade parandamise suhtes, kui kaubal esineb või ilmneb puudus väljaspool direktiivi (EL) 2019/771 artikli 10 kohast müüja vastutust.
3. Artikleid 5 ja 6 kohaldatakse üksnes selliste kaupade suhtes, mille parandatavuse nõuded on ette nähtud II lisas loetletud liidu õigusaktides, ja seda nendes õigusaktides ette nähtud ulatuses.
4. Käesoleva direktiivi kohaldamine ei piira direktiivi (EL) 2018/958 kohaldamist.

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 1) „tarbija“ – direktiivi (EL) 2019/771 artikli 2 punktis 2 määratletud tarbija;
- 2) „parandaja“ – füüsiline või juriidiline isik, kes oma kaubandus-, majandus-, ametialases või kutsetegevuses osutab parandusteenust, sealhulgas parandusteenuseid osutavad tootjad ja müüjad, ning sõltumatud või selliste tootjate või müüjatega seotud parandusteenuste osutajad;
- 3) „parandamine“ – määruse (EL) 2024/1781 artikli 2 punktis 20 määratletud parandamine;
- 4) „müüja“ – direktiivi (EL) 2019/771 artikli 2 punktis 3 määratletud müüja;
- 5) „tootja“ – määruse (EL) 2024/1781 artikli 2 punktis 42 määratletud tootja;
- 6) „volitatud esindaja“ – määruse (EL) 2024/1781 artikli 2 punktis 43 määratletud volitatud esindaja;
- 7) „importija“ – määruse (EL) 2024/1781 artikli 2 punktis 44 määratletud importija;
- 8) „turustaja“ – määruse (EL) 2024/1781 artikli 2 punktis 45 määratletud turustaja;
- 9) „kaup“ – direktiivi (EL) 2019/771 artikli 2 punktis 5 määratletud kaup, välja arvatud vesi, gaas ja elekter;
- 10) „taastamine“ – määruse (EL) 2024/1781 artikli 2 punktis 18 määratletud taastamine;
- 11) „parandatavuse nõuded“ – II lisas loetletud liidu õigusaktide kohased nõuded, mis võimaldavad toodet parandada, sealhulgas nõuded, millega suurendatakse toote demonteerimise lihtsust, ning nõuded, mis puudutavad juurdepääsu varuosadele ja parandamisega seotud teabele ja vahenditele, mida kohaldatakse kaupade või kaupade konkreetsete osade suhtes;

12) „püsiv andmekandja“ – direktiivi (EL) 2019/771 artikli 2 punktis 11 määratletud püsiv andmekandja.

Artikkel 3

Ühtlustamistase

Liikmesriigid ei säilita ega kehtesta oma riigisisestes õigusaktides sätteid, mis erinevad käesoleva direktiivi sätetest.

Artikkel 4

Euroopa parandusteabe vorm

1. Parandajad võivad tarbijale esitada I lisas esitatud Euroopa parandusteabe vormi. Euroopa parandusteabe vorm esitatakse püsival andmekandjal ja mõistliku aja jooksul pärast taotluse esitamist ning enne seda, kui parandusteenuste osutamise leping tarbijale siduvaks muutub.

2. Euroopa parandusteabe vorm esitatakse tasuta.

3. Erandina lõikest 2, kui puuduse laadi, parandamise viisi ja parandamise hinna kindlakstegemiseks on vaja diagnostikateenust, sealhulgas füüsilist või kaugülevaatus, võib parandaja nõuda, et tarbija tasuks selle teenusega seotud vajalikud kulud.

Ilma et see piiraks direktiivi 2011/83/EL kohaldamist, teavitab parandaja tarbijat diagnostikateenuse kuludest.

4. Euroopa parandusteabe vormis täpsustatakse selgelt ja arusaadavalt järgmised parandamise tingimused:

- a) parandaja andmed;
- b) parandaja asukoha geograafiline aadress, samuti parandaja telefoninumber ja e-posti aadress ning olemasolu korral muud veebipõhised sidevahendid, mis võimaldavad tarbijal parandajaga kiiresti, tõhusalt ja kättesaadaval viisil ühendust võtta ja temaga suhelda;
- c) parandatav kaup;
- d) puuduse laad ja soovitatud parandamise viis;
- e) hind, või kui hinda ei ole põhjendatult võimalik eelnevalt arvutada, hinna arvutamise viis ja parandamise maksimumhind;
- f) parandamise lõpuleviimiseks kuluv aeg;
- g) ajutise asenduskauba kättesaadavus parandamise ajaks ja võimalikud ajutise asendamise kulud tarbijale;
- h) koht, kus tarbija annab kauba parandamiseks üle;
- i) kohaldataval juhul parandaja pakutavate abiteenuste, näiteks teisaldus-, paigaldus- ja transporditeenuste kättesaadavus ning nende teenuste võimalikud üksikasjalikud kulud tarbijale;
- j) Euroopa parandusteabe vormi kehtivusaeg;
- k) kohaldataval juhul lisateave.

5. Parandaja ei muuda Euroopa parandusteabe vormis täpsustatud parandamise tingimusi 30 kalendripäeva jooksul alates kuupäevast, mil kõnealune vorm tarbijale esitati. Parandaja ja tarbija võivad kokku leppida Euroopa parandusteabe vormi pikemas kehtivusajas. Kui tarbija nõustub Euroopa parandusteabe vormi kehtivusaja jooksul selles esitatud tingimustega, on parandaja kohustatud osutama parandusteenust sellistel tingimustel.

6. Kui parandaja on tarbijale esitanud täieliku ja täpse Euroopa parandusteabe vormi, loetakse, et ta on täitnud järgmised nõuded:

- a) parandusteenuse põhiomadusi käsitlevad teavitamisnõuded, mis on sätestatud direktiivi 2011/83/EL artikli 5 lõike 1 punktis a ja artikli 6 lõike 1 punktis a ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2006/123/EÜ⁽²⁴⁾ artikli 22 lõike 1 punktis j;
- b) parandaja nime ja kontaktandmeid käsitlevad teavitamisnõuded, mis on sätestatud direktiivi 2011/83/EL artikli 5 lõike 1 punktis b ja artikli 6 lõike 1 punktides b ja c, direktiivi 2006/123/EÜ artikli 22 lõike 1 punktis a ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2000/31/EÜ⁽²⁵⁾ artikli 5 lõike 1 punktides a, b ja c;
- c) hinda käsitlevad teavitamisnõuded, mis on sätestatud direktiivi 2011/83/EL artikli 5 lõike 1 punktis c ja artikli 6 lõike 1 punktis e ning direktiivi 2006/123/EÜ artikli 22 lõike 1 punktis i ja lõike 3 punktis a;
- d) parandusteenuse osutamise korda ja selleks kuluvat aega käsitlevad teavitamisnõuded, mis on sätestatud direktiivi 2011/83/EL artikli 5 lõike 1 punktis d ja artikli 6 lõike 1 punktis g.

Artikkel 5

Parandamiskohustus

1. Liikmesriigid tagavad, et tarbija taotlusel parandab tootja kaubad, mille parandatavuse nõuded on ette nähtud II lisas loetletud liidu õigusaktides, ja seda nendes õigusaktides ette nähtud ulatuses. Tootja ei ole kohustatud parandama sellist kaupa, mille parandamine on võimatu. Tootja võib oma parandamiskohustuse täitmiseks tellida parandamise allhanke korras.

2. Lõike 1 kohane parandamine toimub järgmistel tingimustel:

- a) see toimub tasuta või mõistliku tasu eest;
- b) see toimub mõistliku ajavahemiku jooksul alates hetkest, mil tootja on kauba füüsiliselt oma valdusse saanud või kauba kätte saanud või mil tarbija on andnud tootjale juurdepääsu sellele kaubale;
- c) tootja võib anda tarbijale parandamise ajaks laenuks asenduskauba kas tasuta või mõistliku tasu eest ning
- d) kui parandamine ei ole võimalik, võib tootja pakkuda tarbijale taastatud kaupa.

3. Kui tootja, kes on kohustatud lõike 1 kohaselt parandustöid tegema, asub väljaspool liitu, täidab tootja kohustust tema volitatud esindaja liidus. Kui tootjal ei ole liidus volitatud esindajat, täidab tootja kohustust asjaomase kauba importija. Kui puudub importija, täidab tootja kohustust asjaomase kauba turustaja. Volitatud esindaja, importija ja turustaja võivad oma parandamiskohustuse täitmiseks tellida parandamise allhanke korras.

4. Tootjad, kes teevad varuosad ja tööriistad kättesaadavaks II lisas loetletud liidu õigusaktidega hõlmatud kaupadele, pakuvad neid varuosi ja tööriistu mõistliku hinnaga, mis ei takista parandamist.

5. Tootjad või kohaldataval juhul volitatud esindajad, importijad või turustajad, kellel on käesoleva artikli kohaselt parandamiskohustus, tagavad, et tarbijatel on vaba juurdepääsuga veebisaidi kaudu juurdepääs teabele soovituslike hindade kohta, mida küsitakse II lisas loetletud liidu õigusaktidega hõlmatud kaupade tavapärase parandamise eest.

⁽²⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2006. aasta direktiiv 2006/123/EÜ teenuste kohta siseturul (ELT L 376, 27.12.2006, lk 36).

⁽²⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 8. juuni 2000. aasta direktiiv 2000/31/EÜ infoühiskonna teenuste teatavate õiguslike aspektide, eriti elektroonilise kaubanduse kohta siseturul (direktiiv elektroonilise kaubanduse kohta) (EÜT L 178, 17.7.2000, lk 1).

6. Tootjad ei kasuta lepinguklausleid, riist- või tarkvaratehnikaid, mis takistavad II lisas loetletud liidu õigusaktidega hõlmatud kaupade parandamist, välja arvatud juhul, kui need on põhjendatud õiguspäraste ja objektiivsete teguritega, sealhulgas intellektuaalomandi õiguste kaitsega liidu ja liikmesriigi õiguse alusel. Eelkõige ei takista tootjad originaal- või kasutatud varuosade, ühilduvate varuosade ja 3D-printimise abil loodud varuosade kasutamist sõltumatute parandajate poolt, kui niisugused varuosad vastavad liidu või liikmesriigi õiguse kohastele nõuetele, näiteks tooteohutuse või intellektuaalomandiga seotud nõuetele. Käesolev lõige ei piira II lisas loetletud liidu õigusaktide kohaste erinõuete ega intellektuaalomandi õiguste kaitset käsitleva liidu ja liikmesriigi õiguse kohaldamist.

7. Tootjad ei keeldu II lisas loetletud liidu õigusaktidega hõlmatud kaupade parandamisest üksnes põhjusel, et teised parandajad või muud isikud on neid varem parandanud.

8. Ilma et see piiraks käesoleva artikli kohast parandamiskohustust, võivad tarbijad taotleda parandamist igalt enda valitud parandajalt.

9. Komisjon võtab kooskõlas artikliga 20 vastu delegeeritud õigusakte II lisa muutmiseks, ajakohastades regulatiivsetest arengutest lähtuvalt parandatavuse nõudeid sätestavate liidu õigusaktide loetelu. Komisjon võtab sellised delegeeritud õigusaktid vastu põhjendamatult viivitusega pärast vastava liidu õigusakti avaldamist ja hiljemalt 12 kuud pärast selle avaldamist.

Artikkel 6

Teave parandamiskohustuse kohta

Liikmesriigid tagavad, et tootja või, kui see on kohaldatav, volitatud esindaja, importija või turustaja teeb tasuta kättesaadavaks vähemalt kogu oma artikli 5 kohase parandamiskohustuse täitmise ajaks hõlpsasti juurdepääsetaval, selgel ja arusaadaval viisil teabe oma parandusteenuste kohta.

Artikkel 7

Euroopa veebipõhine parandusplatvorm

1. Luuakse Euroopa veebipõhine parandusplatvorm (edaspidi „Euroopa veebiplatvorm“), mis võimaldab tarbijatel leida parandajaid ja, kui see on kohaldatav, taastatud kaupade müüjaid, taastatavate puudusega kaupade ostjaid või kogukonna juhitud parandamisalgatusi. Euroopa veebiplatvorm koosneb riiklikest osadest, milles kasutatakse ühist veebiliidest, ja sisaldab linke lõikes 3 osutatud riiklikele parandusplatvormidele (edaspidi „riiklikud veebiplatvormid“).

2. Hiljemalt 31. juuliks 2027 töötab komisjon välja Euroopa veebiplatvormi ühise veebiliidese. Kõnealune ühine veebiliides peab vastama lõikes 6 sätestatud nõuetele ja olema kättesaadav kõigis liidu ametlikes keeltes. Seejärel tagab komisjon ühise veebiliidese tehnilise hoolduse.

3. Liikmesriigid kasutavad oma riiklikes osades lõikes 2 osutatud ühist veebiliidest. Liikmesriigid, kellel on vähemalt üks riiklik avalik-õiguslik või eraõiguslik veebiplatvorm, mis hõlmab kogu nende territooriumi ja vastab lõike 6 sätetele, ei ole siiski kohustatud looma Euroopa veebiplatvormil riiklikku osa. Selle asemel sisaldab Euroopa veebiplatvorm linke sellistele riiklikele veebiplatvormidele. Liikmesriigid tagavad, et nende riiklikud veebiplatvormid toimivad hiljemalt 31. juuliks 2027.

4. Liikmesriigid võivad laiendada oma riikliku osa kohaldamisala Euroopa veebiplatvormil või, kui see on kohaldatav, oma riiklikul veebiplatvormil, et see hõlmaks mitte ainult parandajaid, vaid ka taastatud kaupade müüjaid, taastatavate puudusega kaupade ostjaid või kogukonna juhitud parandamisalgatusi.

5. Riiklike osade ja riiklike veebiplatvormide kasutamine Euroopa veebiplatvormil on tarbijatele tasuta. Registreerimine on parandajatele ja, kui see on kohaldatav, taastatud kaupade müüjatele, taastatavate puudusega kaupade ostjatele või kogukonna juhitud parandamisalgatustele vabatahtlik.

6. Ühist veebiliidest kasutavad riiklikud osad ja riiklikud veebiplatvormid:
- a) sisaldavad otsingufunktsioone, mis puudutavad kaupu, parandusteenuste asukohta, sealhulgas kaardipõhist funktsiooni, teenuste piiriülest osutamist, parandamise tingimusi, sealhulgas parandamise lõpuleviimiseks vajalikku aega, ajutiste asenduskaupade kättesaadavust ja kohta, kus tarbija kauba parandamiseks üle annab, parandajate pakutavate abiteenuste, sealhulgas teisealduse, paigalduse ja transpordi kättesaadavust ja tingimusi ning kohaldatavaid Euroopa või riiklikke parandamise kvaliteedi standardeid;
 - b) kui see on kohaldatav, sisaldavad otsingufunktsiooni, et leida taastatud kaupade müüjaid, taastatavate puudusega kaupade ostjaid või kogukonna juhitud parandamisalgatusi;
 - c) võimaldavad tarbijatel taotleda Euroopa parandusteabe vormi parandajatelt, kes seda pakuvad;
 - d) võimaldavad parandajatel kontaktandmeid ja teenuseid korrapäraselt ajakohastada;
 - e) võimaldavad parandajatel näidata, et nad järgivad kohaldatavaid liidu või riiklikke kvaliteedistandardeid;
 - f) võimaldavad juurdepääsu riiklike veebisaitide kaudu, mis on ühendatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2018/1724 ⁽²⁶⁾ loodud ühtse digiväravaga;
 - g) tagavad juurdepääsuvõimalused puuetega inimestele ning
 - h) pakuvad kasutajatele kontaktvorme, et teatada tehnilistest probleemidest, mis on seotud Euroopa veebiplatvormi toimimisega, samuti ebatäpsustest teabes, mille on esitanud parandajad ja, kui see on kohaldatav, taastatud kaupade müüjad, taastatavate puudusega kaupade ostjad või kogukonna juhitud parandamisalgatused.
7. Euroopa veebiplatvorm võimaldab koguda isikustamata andmeid riiklike osade toimimise kohta.
8. Liikmesriigid ja komisjon võtavad asjakohaseid meetmeid, et teavitada tarbijaid, asjaomaseid ettevõtjaid ja müüjaid Euroopa veebiplatvormi kättesaadavusest.

Artikkel 8

Ekspertirühm

Komisjon moodustab ekspertirühma, kuhu kuuluvad kõigi liikmesriikide esindajad ja mille eesistuja on komisjoni esindaja. Ekspertirühma ülesanne on nõustada komisjoni Euroopa veebiplatvormi ja selle riiklike osade ülesehituse ja toimimise küsimuses.

Artikkel 9

Riiklikud kontaktpunktid

1. Hiljemalt 31. juuliks 2026 teavitavad liikmesriigid komisjoni järgmisest:
- a) riiklik kontaktpunkt, mille nad on määranud Euroopa veebiplatvormi jaoks, või
 - b) riiklikud veebiplatvormid, mille nad on loonud või loovad kooskõlas artikli 7 lõikega 3.
2. Hiljemalt 31. juuliks 2026 võivad liikmesriigid, kes kasutavad Euroopa veebiplatvormi riiklikke osasid, võtta kooskõlas liidu õigusega vastu tingimused, mis käsitlevad parandajate ja, kui see on kohaldatav, taastatud kaupade müüjate, taastatavate puudusega kaupade ostjate või kogukonna juhitud parandamisalgatuste juurdepääsu oma riiklikule osale registreerimiseks. Selliste tingimustega võib eelkõige ette näha, et riiklik kontaktpunkt peab riiklikus osas registreerimise eelnevalt heaks kiitma, või kutsekvalifikatsiooni nõuded. Sellised liikmesriigid teatavad komisjonile kõnealuseks kuupäevaks kõikidest vastuvõetud juurdepääsutingimustest.

⁽²⁶⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 2. oktoobri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1724, millega luuakse ühtne digivärav teabele ja menetlustele ning abi- ja probleemilahendamisteenustele juurdepääsu pakkumiseks ning millega muudetakse määrust (EL) nr 1024/2012 (ELT L 295, 21.11.2018, lk 1).

3. Liikmesriigid, kes kasutavad Euroopa veebiplatvormi riiklike osasid ja kohaldavad käesoleva artikli lõikes 2 osutatud tingimusi, tagavad, et nende riiklik osa on toimiv kuue kuu jooksul alates kuupäevast, mil komisjon esitab artikli 7 lõikes 2 sätestatud ühise veebiliidese.

4. Riiklikud kontaktpunktid vastutavad järgmiste ülesannete eest:

- a) pakuvad registreerimiseks parandajatele ja, kui see on kohaldatav, taastatud kaupade müüjatele, taastatavate puudusega kaupade ostjatele ja kogukonna juhitud parandamisalgatustele juurdepääsu oma riiklikule osale;
- b) tagavad liikmesriikide poolt lõike 2 kohaselt kehtestatud juurdepääsutingimuste täitmise ning
- c) abistavad komisjoni Euroopa veebiplatvormi riiklike osade käitamisel.

Artikkel 10

Meetmed mikro-, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate jaoks

Kui see on asjakohane, võtab komisjon vastu suunised, et toetada eelkõige mikro-, väikeseid ja keskmise suurusega ettevõtjaid käesolevas direktiivis sätestatud nõuete ja kohustuste täitmisel.

Artikkel 11

Täitmise tagamine

1. Liikmesriigid tagavad käesoleva direktiivi täitmise tagamiseks vajalike piisavate ja tulemuslike vahendite olemasolu.
2. Lõikes 1 osutatud vahendite hulka kuuluvad õigusnormid, mille kohaselt üks või mitu järgmistest liikmesriigi õigusega määratud asutustest võivad kooskõlas liikmesriigi õigusega pöörduda liikmesriigi kohtute või pädevate haldusasutuste poole, et tagada käesoleva direktiivi ülevõtmiseks vastu võetud liikmesriigi õigusnormide kohaldamine:
 - a) avalik-õiguslikud asutused või nende esindajad;
 - b) organisatsioonid, kellel on õigustatud huvi kaitsta tarbijaid või keskkonda;
 - c) kutseorganisatsioonid, kellel on õigustatud huvi meetmeid võtta.

Artikkel 12

Tarbijate teavitamine

Liikmesriigid võtavad asjakohaseid meetmeid tagamaks, et teave käesolevast direktiivist tulenevate tarbijate õiguste ja nende õiguste täitmise tagamise vahendite kohta on tarbijatele kättesaadav, sealhulgas riiklikel veebisaitidel, mis on ühendatud määrusega (EL) 2018/1724 loodud ühtse digivärvaga.

Artikkel 13

Liikmesriikide meetmed parandamise edendamiseks

1. Liikmesriigid võtavad parandamise edendamiseks vähemalt ühe meetme.
2. Hiljemalt 31. juuliks 2029 teatavad liikmesriigid komisjonile ühest või mitmest lõike 1 alusel võetud meetmest. Komisjon teeb teabe liikmesriikide teatatud meetmete kohta üldsusele kättesaadavaks.

Artikkel 14

Sätete kohustuslikkus

1. Kui käesolevas direktiivis ei ole sätestatud teisiti, ei ole tarbija jaoks siduv lepingutingimus, mis välistab tarbija kahjuks käesoleva direktiivi ülevõtmiseks vastu võetud liikmesriigi sätete kohaldamise, kaldub neist tarbija kahjuks kõrvale või muudab nende toimet tarbija kahjuks.
2. Käesoleva direktiivi kohaldamine ei takista parandajat pakkumast tarbijale lepingutingimusi, mille alusel pakutakse käesolevas direktiivis sätestatust ulatuslikumat kaitset.

Artikkel 15

Karistused

Liikmesriigid kehtestavad karistusnormid, mida kohaldatakse artiklite 4, 5 ja 6 alusel vastu võetud liikmesriigi sätete rikkumise korral, ning võtavad kõik vajalikud meetmed, et tagada kõnealuste normide rakendamine. Kehtestatud karistused peavad olema mõjusad, proportsionaalsed ja hoiatavad. Liikmesriigid teavitavad komisjoni hiljemalt 31. juuliks 2026 nimetatud normidest ja meetmetest ning teavitavad teda viivitamata nende hilisematest muudatustest.

Artikkel 16

Direktiivi (EL) 2019/771 muutmine

Direktiivi (EL) 2019/771 muudetakse järgmiselt.

1) Artikli 7 lõike 1 punkt d asendatakse järgmisega:

„d) kaup on sellises koguses ning kvaliteedi ja toimimisomadustega, sealhulgas vastupidavuse, parandatavuse, funktsionaalsuse, ühilduvuse ja turvalisuse poolest, mis on sama liiki kauba puhul tavapärane ning mida tarbija võib mõistlikult eeldada, arvestades kauba laadi ning võttes arvesse müüja enda või tema nimel või tehinguahela varasemates etappides osalenud muude isikute (kaasa arvatud tootja) poolt eeskätt reklaamides või märgistusel tehtud avalikke teadaandeid.“

2) Artiklit 10 muudetakse järgmiselt:

a) lisatakse järgmine lõige:

„2a. Kui vastavalt artikli 13 lõikele 2 leiab kauba nõuetega vastavusse viimiseks õiguskaitsevahendina aset parandamine, pikendatakse müüja vastutuse tähtaega üks kord kaheteistkümne kuu võrra.“;

b) lõige 3 asendatakse järgmisega:

„3. Liikmesriigid võivad jätta kehtima või kehtestada pikemad tähtajad kui need, millele on osutatud lõigetes 1, 2 ja 2a.“;

c) lisatakse järgmine lõige:

„5a. Liikmesriigid, kes ei näe lõike 3 või lõike 5 kohaselt müüja vastutuse suhtes ette kindlaid tähtaegu või näevad ette üksnes õiguskaitsevahendite aegumistähtaja, võivad teha erandi lõikest 2a, tingimusel et nad tagavad, et müüja vastutus või parandamise korral kasutatavate õiguskaitsevahendite aegumistähtaeg on vähemalt kolm aastat.“

3) Artiklisse 13 lisatakse järgmine lõige:

„2a. Enne kui müüja pakub õiguskaitsevahendit kauba nõuetega vastavusse viimiseks, teavitab müüja tarbijat tarbija õigusest valida parandamise ja asendamise vahel ning artikli 10 lõikes 2a sätestatud müüja vastutuse tähtaja võimalikust pikendamisest.“

4) Artikli 14 lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Parandamine või asendamine toimub

a) tasuta;

b) mõistliku ajavahemiku jooksul alates hetkest, mil tarbija teavitas müüjat nõuetele mittevastavusest;

c) ilma märkimisväärse ebamugavuseta tarbijale, võttes arvesse kauba laadi ja otstarvet, milleks tarbija kaupa vajab.

Parandamise ajal võib müüja sõltuvalt asjaomase kaubakategooria eripärast, eelkõige tarbija vajadusest, et sellised kaubad oleksid alaliselt kättesaadavad, anda tarbijale tasuta laenuks asenduskauba, sealhulgas taastatud kauba.

Tarbija sõnaselgel taotlusel võib müüja anda taastatud kauba, et täita oma kohustust kaup asendada.“

Artikkel 17

Direktiivi (EL) 2020/1828 muutmine

Direktiivi (EL) 2020/1828 I lisasse lisatakse järgmine punkt:

„69) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuni 2024. aasta direktiiv (EL) 2024/1799 kaupade parandamist edendavate ühiste normide kohta ning millega muudetakse määrust (EL) 2017/2394 ning direktiive (EL) 2019/771 ja (EL) 2020/1828 (ELT L, 2024/1799, 10.7.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1799/oj>).“

Artikkel 18

Määruse (EL) 2017/2394 muutmine

Määruse (EL) 2017/2394 lisasse lisatakse järgmine punkt:

„29. Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuni 2024. aasta direktiiv (EL) 2024/1799 kaupade parandamist edendavate ühiste normide kohta ning millega muudetakse määrust (EL) 2017/2394 ning direktiive (EL) 2019/771 ja (EL) 2020/1828 (ELT L, 2024/1799, 10.7.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1799/oj>).“

Artikkel 19

Komisjonipoolne aruandlus ja läbivaatamine

1. Hiljemalt 31. juuliks 2031 esitab komisjon aruande käesoleva direktiivi kohaldamise kohta. Aruandes hinnatakse käesoleva direktiivi ja eriti artiklite 5 ja 16 panust parandamise edendamisse siseturul, sealhulgas selliste kaupade parandamist, mille suhtes kohaldatakse parandatavuse nõudeid väljaspool seadusest tulenevat garantiid, ja tarbijate valikuvõimalusi seadusest tuleneva garantii raames toimuvaks parandamiseks, samuti selle mõju ettevõtjatele ja tarbijatele.
2. Aruandes hinnatakse ka parandamise valimise stiimulite tulemuslikkust, sealhulgas seadusest tuleneva garantii laiendamist, ning vajadust edendada parandusteenuste müügigarantiisid ja võtta vastu normid, mis käsitlevad parandajate vastutust parandamise eest.
3. Seoses artikliga 7 hinnatakse aruandes Euroopa veebiplatvormi tulemuslikkust, tuginedes teabele aktiivsete parandusteenuse osutajate arvu ja Euroopa veebiplatvormile juurdepääsu saanud tarbijate arvu kohta.
4. Komisjon esitab aruande Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele. Liikmesriigid esitavad komisjonile selle aruande koostamiseks vajaliku teabe. Vajaduse korral lisatakse kõnealusele aruandele seadusandlik ettepanek.
5. Vajalikkude ühtlustamise taset, mis on nõutav, et tagada ettevõtjatele siseturul võrdsed tingimused, sealhulgas käesoleva direktiivi ülevõtmiseks vastu võetavate liikmesriikide õigusaktide lähendamist ja erinevusi, eelkõige vastutuse tähtaegade osas, hinnatakse direktiivi (EL) 2019/771 artiklis 25 sätestatud läbivaatamise raames.

Artikkel 20

Delegeeritud volituste rakendamine

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.
2. Artikli 5 lõikes 9 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile kuueks aastaks alates 31. augustiks 2024. Komisjon esitab delegeeritud volituste kohta aruande hiljemalt üheksa kuud enne kuueaastase tähtaja möödumist. Volituste delegeerimist pikendatakse automaatselt samaks ajavahemikuks, välja arvatud juhul, kui Euroopa Parlament või nõukogu esitab selle suhtes vastuväite hiljemalt kolm kuud enne iga ajavahemiku lõppemist.

3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artikli 5 lõikes 9 osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.
4. Enne delegeeritud õigusakti vastuvõtmist konsulteerib komisjon kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega iga liikmesriigi määratud ekspertidega.
5. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
6. Artikli 5 lõike 9 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti teatavakstegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.

Artikkel 21

Üleminekusätted

Käesoleva direktiivi artiklit 16 ei kohaldata müügilepingute suhtes, mis on sõlmitud enne 31. juulit 2026.

Artikkel 22

Ülevõtmine

1. Liikmesriigid jõustavad käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid hiljemalt 31. juuliks 2026. Liikmesriigid teatavad nendest viivitamata komisjonile.

Kui liikmesriigid need normid vastu võtavad, lisavad nad nende ametlikul avaldamisel nendesse või nende juurde viite käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.

Liikmesriigid kohaldavad neid norme alates 31. juulist 2026.

2. Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas nende poolt vastu võetud põhiliste normide teksti.

Artikkel 23

Jõustumine

Käesolev direktiiv jõustub kahekümnenandal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artikkel 24

Adressaadid

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

Brüssel, 13. juuni 2024

Euroopa Parlamendi nimel

eesistuja

R. METSOLA

Nõukogu nimel

eesistuja

M. MICHEL

I LISA

EUROOPA PARANDUSTEABE VORM

I osa

Parandusteenust osutava parandaja nimi ja kontaktandmed

Parandaja	[Nimi]
Aadress:	[Asukoha aadress tarbija jaoks]
Telefoninumber	
E-posti aadress	
Kui parandaja seda pakub, muud veebipõhised sidevahendid, mis võimaldavad tarbijal parandajaga kiiresti ja tõhusalt ühendust võtta ja temaga suhelda	

II osa

Teave parandusteenuse kohta

Parandatav kaup	[Kauba määratlemine]
Puuduse laad	[Puuduse kirjeldus]
Soovitatud parandamise viis	[Milliseid meetmeid võetakse puuduse kõrvaldamiseks]
Parandamise hind, või kui seda ei ole võimalik arvutada, kohaldatav arvutusmeetod ja parandamise maksimumhind	[See tähendab kogusummat, või kui see ei ole võimalik, arvutusmeetodit ja parandusteenuse ülemmäära eurodes või omavääringus]
Hinnanguline aeg parandamise lõpuleviimiseks	[Aeg (päevades), mille jooksul parandaja kohustub teenust osutama]
Ajutise asenduskauba kättesaadavus	[Ajutine asenduskaup tähendab, et tarbija saab parandamise ajal kasutamiseks samaväärse kauba, parandaja peab märkima „jah“ või „ei“]
Kui jah, märkige vajaduse korral asjaomased kulud:	[eurodes/omavääringus]
Kauba üleandmise koht	[Koht, kus tarbija annab kauba parandamiseks üle]
Kohaldataval juhul abiteenuste kättesaadavus	[Märkige, kas ja millises ulatuses pakutakse abiteenuseid, nagu teisaldamine, paigaldamine ja transport, või „puuduvad“, kui asjaomase parandamise puhul ei pakuta abiteenust]
Kui jah, märkige vajaduse korral asjaomased kulud:	[eurodes/omavääringus, iga pakutava teenuse kohta]
Euroopa parandusteabe vormi kehtivusaeg	[Kehtivusaeg vähemalt 30 päeva]
Kohaldataval juhul lisateave	

Nurksulgudes esitatud märkused on parandajale selgituseks ning need peab asendama vastava teabega.

II LISA

LOETELU LIIDU ÕIGUSAKTIDEST, MILLES ON SÄTESTATUD PARANDATAVUSE NÕUDED

- 1) Kodumajapidamises kasutatavate pesumasinate ja kodumajapidamises kasutatavate pesumasinate-kuivatite puhul komisjoni määrus (EL) 2019/2023 ⁽¹⁾
- 2) Kodumajapidamises kasutatavate nõudepesumasinate puhul komisjoni määrus (EL) 2019/2022 ⁽²⁾
- 3) Jahutus-külmutusseadmete puhul komisjoni määrus (EL) 2019/2019 ⁽³⁾
- 4) Kuvarite puhul komisjoni määrus (EL) 2019/2021 ⁽⁴⁾
- 5) Keevitusseadmete puhul komisjoni määrus (EL) 2019/1784 ⁽⁵⁾
- 6) Tolmuimejate puhul komisjoni määrus (EL) nr 666/2013 ⁽⁶⁾
- 7) Serverite ja andmesalvestustoodete puhul komisjoni määrus (EL) 2019/424 ⁽⁷⁾
- 8) Mobiiltelefonide, juhtmeta telefonide ja tahvelarvutite puhul komisjoni määrus (EL) 2023/1670 ⁽⁸⁾
- 9) Kodumajapidamises kasutatavate trummelkuivatite puhul komisjoni määrus (EL) 2023/2533 ⁽⁹⁾
- 10) Kergtranspordivahendite akusid sisaldavate kaupade puhul Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2023/1542 ⁽¹⁰⁾

-
- ⁽¹⁾ Komisjoni 1. oktoobri 2019. aasta määrus (EL) 2019/2023, millega kehtestatakse kodumajapidamises kasutatavate pesumasinate ja kodumajapidamises kasutatavate pesumasinate-kuivatite ökodisaini nõuded vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 2009/125/EÜ, muudetakse komisjoni määrust (EÜ) nr 1275/2008 ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni delegeeritud määrus (EL) nr 1015/2010 (ELT L 315, 5.12.2019, lk 285).
- ⁽²⁾ Komisjoni 1. oktoobri 2019. aasta määrus (EL) 2019/2022, millega kehtestatakse kodumajapidamises kasutatavate nõudepesumasinate ökodisaini nõuded vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 2009/125/EÜ, muudetakse komisjoni määrust (EÜ) nr 1275/2008 ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni määrus (EL) nr 1016/2010 (ELT L 315, 5.12.2019, lk 267).
- ⁽³⁾ Komisjoni 1. oktoobri 2019. aasta määrus (EL) 2019/2019, millega kehtestatakse jahutus-külmutusseadmete ökodisaini nõuded vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 2009/125/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni määrus (EÜ) nr 643/2009 (ELT L 315, 5.12.2019, lk 187).
- ⁽⁴⁾ Komisjoni 1. oktoobri 2019. aasta määrus (EL) 2019/2021, millega kehtestatakse kuvarite ökodisaini nõuded vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 2009/125/EÜ, muudetakse komisjoni määrust (EÜ) nr 1275/2008 ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni määrus (EÜ) nr 642/2009 (ELT L 315, 5.12.2019, lk 241).
- ⁽⁵⁾ Komisjoni 1. oktoobri 2019. aasta määrus (EL) 2019/1784, millega kehtestatakse keevitusseadmete ökodisaini nõuded vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 2009/125/EÜ (ELT L 272, 25.10.2019, lk 121).
- ⁽⁶⁾ Komisjoni 8. juuli 2013. aasta määrus (EL) nr 666/2013, millega rakendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/125/EÜ seoses tolmuimejate ökodisaini nõuetega (ELT L 192, 13.7.2013, lk 24).
- ⁽⁷⁾ Komisjoni 15. märtsi 2019. aasta määrus (EL) 2019/424, millega kehtestatakse serverite ja andmesalvestustoodete ökodisaini nõuded vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 2009/125/EÜ ning muudetakse komisjoni määrust (EL) nr 617/2013 (ELT L 74, 18.3.2019, lk 46).
- ⁽⁸⁾ Komisjoni 16. juuni 2023. aasta määrus (EL) 2023/1670, millega kehtestatakse nutitelefoni, muude mobiiltelefonide, juhtmeta telefonide ja tahvelarvutite ökodisaini nõuded vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 2009/125/EÜ ning muudetakse komisjoni määrust (EL) 2023/826 (ELT L 214, 31.8.2023, lk 47).
- ⁽⁹⁾ Komisjoni 17. novembri 2023. aasta määrus (EL) 2023/2533, millega rakendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/125/EÜ seoses kodumajapidamises kasutatavate trummelkuivatite ökodisaini nõuetega, muudetakse komisjoni määrust (EL) 2023/826 ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni määrus (EL) nr 932/2012 (ELT L, 2023/2533. 22.11.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2533/oj>).
- ⁽¹⁰⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. juuli 2023. aasta määrus (EL) 2023/1542, mis käsitleb patareisid ja akusid ning patarei- ja akujäätmeid, millega muudetakse direktiivi 2008/98/EÜ ja määrust (EL) 2019/1020 ning tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2006/66/EÜ (ELT L 191, 28.7.2023, lk 1).